

INSTITUT FOR PLANTEPATOLOGI

Månedsoversigt over plantesygdomme

537. August 1982

Der blev for august måned modtaget indberetninger fra 71 medarbejdere.

Vejret var i de første 8 dage af august særdeles varmt med megen sol og dagtemperaturer helt op omkring 30°C og nattemperaturer omkring 20°C . Bortset fra enkelte dage med tørt og varmt vejr, forløb resten af august måned med ustadigt byget vejr og med temperaturer lidt under normalen. For Jylland-Øerne faldt der i alt 103 mm nedbør mod normalt 81 mm eller 27% mere end normalen.

Temperaturen. De enkelte ugers middeltemperaturer blev med normalen i ( ): 21,9 (16,6), 16,4 (16,4), 14,8 (16,0), 14,1 (15,4).

Nedbøren faldt som nævnt rigeligt i hele august måned med undtagelse af de første 8 dage. Fordelingen i de enkelte amtskommuner blev med normalen i ( ): Nordjylland 77 (78), Viborg 105 (84), Århus 97 (80), Vejle 128 (83), Ringkøbing 150 (91), Ribe 166 (89), Sønderjylland 142 (92), Jylland i alt 119 (85), Fyn 76 (76), Vestsjælland 59 (66), Frederiksborg-København-Roskilde 72 (67), Storstrømmen 58 (70), Øerne i alt 66 (70) og Bornholm 76 (61).

SYGDOMME PÅ LANDBRUGSPANTER

KORN OG GRÆS

Varme. H. Dollerup-Nielsen, Herning, skriver, at den stærke varme i begyndelsen af august måned var meget hård ved udlægsmarkerne. Det kniber nu med genvækst i udlægget efter helsæd og ligeledes efter korn til modenhed. En del marker har allerede måttet kasseres. I nogen tilfælde er der sået efter med udlægsfrø, men i enkelte tilfælde har der måttet sås nyt græs-udlæg efter opløjningen medio august.

Goldfodsyge (Gaeumannomyces graminis) har i vinterhvedemarkerne gennemgående kun optrådt med moderate angreb. I enkelte marker med dårligt sædskifte er der dog registreret stærke angreb.

I vårbyg har angrebene generelt været svage, men dog noget stærkere end i 1981.

Knækkefodsyge (Cercospora herpotrichoides) har i vinterhvede gennemgående haft en noget større udbredelse og med stærkere angreb end i 1981. Også i vinterrugen er der set kraftigere angreb end i de foregående år.

På de indsendte stubprøver af vårbyg forekom der angreb af knækkefodsyge i 77% af de undersøgte marker, men dog fortrinsvis med svage angreb, idet angrebsprocenten lå mellem 1-10.

Skarp øjeplet (Rhizoctonia sp.) har i vinterhveden optrådt i langt færre marker end i de foregående år og generelt kun med svage angreb.

Majsbrand (Ustilago maydis). Poul Olesen, Holbæk, skriver, at der i en enkelt majsmark er konstateret et relativt kraftigt angreb af majsbrand. Der har været majs i den pågældende mark i 3-4 år. I førsteårs marken på samme ejendom er majsbrandangrebet meget svagt.

Hvedens Stinkbrand (Tilletia caries). Der foreligger ingen indberetninger om angreb af hvedens stinkbrand.

Aksfusariose (Fusarium spp.) har fortrinsvis optrådt med svage, ubetydelige angreb i vinterhvedemarkerne. Da det mere fugtige vejr trådte ind i sidste halvdel af august, forekom der dog, på det endnu ikke høstede korn, en del sekundære svampe som Alternaria og Cladosporium. Martin Andersen, Flauenskjold, skriver således, at det er meget begrænset, hvad der er set af aksfusariose. Derimod er der sidst på måneden set udbredte angreb af Alternaria og andre sekundære svampe. Der er ingen synlige sortsforskelle, men angrebet hænger mere sammen med markens beliggenhed og jordbonitet. Karl Aage Pedersen, Ålborg, skriver, at hvedemarkerne blev stærkt brunfarvede selv efter en Tiltsprøjtning omkring skridningstidspunktet. Der er tale om sekundære svampe. H. Møller Andersen, Hårlev, skriver, at der i hvedemarkerne på Stevns kunne ses enkeltstående planter med sorte, opretstående aks angrebet af sortskimmelsvampe og som regel, ved nærmere eftersyn, også angrebet af goldfodsyge. N. O. Larsen, Frederikssund, skriver, at der i hveden er set en del sodskimmel på yderavnerne, som måske kan stamme som efterveer fra de mange bladlus. Det synes at være værst hos sorten Disponent. I de enkelte vårhvedemarker, der findes rundt omkring i landet, er der set en del stærke angreb af aksfusariose. Søren Hansen, Møn, skriver således om angreb på vårhveden.

BÆLGPLANTER

Ærtesyge (Ascochyta pisi). Claus S. Madsen, Roskilde, skriver, at der i en mark nær Hvalsø blev konstateret pletvis en del ærtesyge.

BEDEROER

Tørke. Søren Hansen, Stege, skriver, at sukkerroerne i slutningen af august måned stadig er meget tørkeprægede. Så snart solen skinner, begynder roerne at sove. De andre landsdeles store nedbørsmængder er gået uden om Sydsjælland og Møn og vi har kun fået lidt over 50 mm fordelt på mange små byger. Også fra Herningegnen skriver H. Dollerup-Nielsen, at den stærke varme og det meget tørre vejr, som varede ind i august måned, har mærket bederoerne, især hvor det har knebet med vanding. Hvor det er værst, er toppen næsten helt afsvedet og der står kun hjerteskuddet tilbage. Roerne skal danne ny top og nye siderødder nu. Hvor der er vandet tilstrækkeligt, har roerne nydt godt af varmen og er usædvanlig kraftige.

Haglskade. Ernst R. Nielsen, Karise, skriver, at der er set haglskader i bederoemarkerne, hvor roebladene er blevet stærkt hullede og flossede og der er nu udbetalt erstatning fra haglskadeforsikringen.

Magnesiummangel er i år set med noget mere udbredte angreb, som dog de fleste steder endnu betegnes som svage.

Virusgulsot (Beta virus 4) bedømmes for august måned som noget mere udbredt end i 1981. Angrebene bedømmes dog fortrinsvis som svage. Fra Hobroegnen skriver Poul Olsen, at der kun findes meget moderate angreb af virusgulsot. I de fleste

bederoemarker drejer det sig om små pletter på få kvadratmeter, som er angrebet. I et enkelt tilfælde, hvor der har ligget en åben roekule det meste af sommeren i den nye bederoemark, er det helt tydeligt, at angrebene har bredt sig fra roekulen og et stykke ud i marken. H. P. Nielsen, Bjerringbro, skriver, at der hvor der er sprøjtet i tide mod bladlus, er der så godt som intet angreb at se nu. Angrebene tegner i øvrigt i almindelighed ikke til at blive særlig voldsomme. Fra Tørring-, Nørre Snede-, Brædstrupkanten skriver Jens Kirkegaard, at der findes meget stor udbredelse af virusgulspot trods en stor sprøjteindsats mod både fersken- og bedelusen. Styrken af angrebet synes også at have været mere intensiv end i de foregående år. De tidligt udførte sprøjtninger, med gentagelse i juni måned, har haft den bedste virkning. Fra Herningegnen skriver H. Dollerup-Nielsen, at virusgulspoten er almindelig udbredt, men endnu i august moderat i styrke. Bekæmpelse af bladlus er i de fleste tilfælde foretaget for sent, når det gælder spredningen af virusygdomme. Fra Brande-Tyregodeggen skriver Svend Eg, at virusgulspoten i år er ret udbredt og vel op til 25% af arealerne har et større angreb. I enkelte marker er op til halvdelen af planterne nu gule. G. Bank Jørgensen, Give, omtaler ligeledes stærke virusgulspotangreb i år. Mange landmænd har ikke været opmærksomme på ferskenlusen i begyndelsen af juli måned. Der blev nogen steder ikke sprøjtet før der var mange bedeluser, som er lettere at få øje på end ferskenlusen. Der må gøres en ekstra indsats for at få folk til at sprøjte i tide. J. Chr. Madsen, Bramming, skriver, at bederoemarkerne, hvor der ikke er foretaget bekæmpelse af bladlus, nu er stærkt angrebet af virusgulspot. Ved en rettidig sprøjtning er udbredelsen af virusgulspot meget svag, men hvor der er foretaget en for sen sprøjtning, er der ikke opnået nogen væsentlig reduktion i virusangrebet. Skal der sprøjtes imod bladlus i bederoer, skal man ikke udsætte

det unødigt. Kurt Rasmussen, Næsby, skriver, at der findes mange bederoemarker med virusgulsot, men at der dog er langt imellem, at man ser en stærkt angrebet mark. Fra Odsherred skriver Hans Bertelsen, Nykøbing Sj., at efter tørken så bederoerne meget svedne og brune ud på bladene. Roerne rettede sig dog hurtigt efter regnen og de ser i dag pænt grønne ud uden virus af betydning. Dette skyldes sikkert, at der er blevet sprøjtet mod bedelus 1-2 gange i juli, hvorved ferskenlusen også gik til. Fra Sydsjælland skriver Jens Marcussen, Næstved og Svend Stanley Hansen, Næstved, at der kun er svag udbredelse og kun med pletvise angreb af virusgulsot. Fra Stevnsegnen skriver H. Møller Andersen, Hårlev og Ernst R. Nielsen, Karise, om yderst svage og spredte virusgulsotangreb. Claus S. Madsen, Roskilde, skriver, at der i de fleste bederoemarker ses svage angreb af virusgulsot. I enkelte marker kan der dog ses stærkere angreb, bl.a. fordi der har været roekuler i nærheden, som har ligget helt ind i juni måned. Søren Hansen, Stege, skriver, at der på trods af tidlige og meget omfattende angreb af ferskenlus nu kun kan ses meget svage virusgulsotangreb. Angreb kan konstateres i de fleste marker, men kun som små gule pletter. Fra Lolland-Falster skriver Kaj N. Eriksen, at der kun forekommer svage angreb enkelte steder.

Bederust (Uromyces betae). Svend Eg, Brande, skriver, at der i enkelte bederoemarker nu kan findes planter med angreb af bederust.

KÁLROER, RAPS O.A. KORSBLOMSTREDE

Hagl. Ernst R. Nielsen, Karise, skriver, at haglbyger et par gange og på forskellige lokaliteter har medført afkastning af frø i skårlagt raps. Tabene varierer fra sted til sted og har ofte ligget omkring 10%.

Magnesiummangelsymptomer i kålroer har fortrinsvis vist sig som svage, ubetydelige angreb. Claus S. Madsen, Roskilde, skriver, at der i en enkelt mark med kålroer var symptomer på magnesiummangel, som eventuelt kan skyldes høje kalital.

Halsråd. Jørgen Kristensen, Skive, skriver, at man i dag kan lugte halsrå dangrebet i mange kålroemarken. Der må åbenbart have været en del angreb af krusesygegalmyggen larver.

Kålbrot (Plasmodiophora brassicae) har fortrinsvis kun optrådt med svage, ubetydelige angreb. Claus S. Madsen, Roskilde, skriver dog, at der er set et stærkt angreb på en mark, der havde tendens til at være vandlidende. Det var specielt i markens lavere områder, angrebet var værst. Der har ikke inden for de sidste 7 år været dyrket korsblomstrede afgrøder.

I en del vårrapsmarker er der også set angreb af kålbrot, oftest i forbindelse med lidt lave reaktionstal eller lidt vandlidende jorder.

Storknoldet knoldbægersvamp (Sclerotinia sclerotiorum) har i både vinter- og vårraps ikke været særlig udbredt i 1982. Angrebene er af langt svagere karakter end i 1981, som det også fremgår af tallene fra indberetningerne:

	Antal indbe- retnin- ger	Intet angreb	Sjældne angreb	heraf stærke	Alm. udbr. angreb	heraf stærke
1972	35	94	6	3	0	0
1973	52	86	8	4	6	0
1974	45	93	5	0	2	0
1975	52	92	8	2	0	0
1976	51	94	6	0	0	0
1977	46	85	9	2	6	2
1978	59	93	5	0	2	0
1979	69	84	13	0	3	0
1980	66	68	21	6	11	2
1981	64	36	31	8	33	8
1982	70	58	30	4	12	1

Fra de mange indberetninger omtales ligeledes kun svage ubetydelige angreb. H. Møller Andersen, Stevn, omtaler dog et angreb af knoldbægersvamp i en førstegangsraps hvor der ses stærke angreb med op til 10-20% angrebne planter. Der har været byg mange år forud, hvorfor de udbredte angreb forekommer noget overraskende. Ernst R. Nielsen, Karise, omtaler, at der ved udtagning af jordprøver i en høstet vårrapsmark fandtes mange visne stubbe med sklerotier på såvel pælerod som i stænglen. Svend Aage Kristensen, Rønne, skriver, at der er undersøgt en halv snes marker på Bornholm, men kun fundet yderst svage angreb i 3.

Gråskimmel (Botrytis cinerea) er så godt som ikke konstateret i vårrapsmarkerne.

Stor skulpesvamp (Alternaria brassicae) er kun konstateret med yderst svage angreb både i vinter- og vårrapsmarker.

KARTOFLER

Magnesiummangel har kun optrådt med svage, ubetydelige angreb. Peder Stendevad, Grindsted, skriver således, at der kan ses svage magnesiummangelangreb, men mest de steder hvor toppen frøs helt ned i juni måned. Det er tillige mest udtalt i sorterne Sava og Hansa.

Kartoffelskimmel (Phytophthora infestans) har optrådt med langt svagere angreb end i 1981. Angrebene bedømmes i de fleste tilfælde som fortrinsvis svage. Aage Bach, Tylstrup, skriver således, at første skimmelangreb blev set den 23. august. Skimmelen fik ingen betydning i Bintje i år, da den var meget nær nedvisning på det tidspunkt. Kun i usprøjtede Dianella vil angrebet få væsentlig indflydelse på udbyttet. Peder Stendevad, Grindsted, skriver, at skimmelen næsten døde i tørken og der nu kun findes svage angreb, der startede efter regnen kom. Der findes endnu ingen knolde, der er blevet smittet af skimmel. N. O. Larsen, Frederikssund, skriver, at i de tidlige sorter var en del angreb på toppen, hvor det blev. De halvsildige spisesorter var ganske svagt angrebne i begyndelsen af juni, men tørken standsede angrebet helt. Der findes stort set ingen angreb på knoldene.

Bladpletsyge (Cercospora concolor). Peder Stendevad, Grindsted, skriver, at der i nogle Bintjemarker især i vandingsmaskinernes spor, trods 3-4 gange manebesprøjtning, er set angreb af bladpletsvampen Cercospora concolor. Ridomil MZ har tilsyneladende slet ingen virkning over for denne svamp.

SKADEDYR PÅ LANDBRUGSPLANTER

KORN OG GRÆS

Sadelgalmyggen (Haplodiplosis equestris). Kristian Utoft, Fredericia, omtaler et enkelt angreb af sadelgalmyg iagttaget i en bygmark i begyndelsen af august måned.

Fritfluen (Oscinella frit). Carl Aage Pedersen, Ålborg, omtaler kraftige angreb af fritfluens larver, specielt i Westervoldisk rajgræs, men også i Italiensk rajgræs. Skønsmæssigt blev angrebsgraden i et helsædsforsøg høstet d. 26. juli og bedømt d. 25. august som følger:

	% planter angrebet 25/8
Italiensk rajgræs 2N	5
Italiensk rajgræs 4N	10
Hybrid rajgræs	5
Westervoldisk rajgræs	50
Alm. rajgræs 4N	0

B. R. Bentholt, Viby, skriver, at det har været meget almindeligt, at Italiensk rajgræs efter helsæd er kommet meget svagt og langsomt igang efter tørkeperioden. Fritfluelarvernes angreb har haft stor betydning i tørkeperioden, også i den første tid derefter, ved at ødelægge alle de nye og fine skud. Det er værst i de marker, hvor der ikke blev sprøjtet efter helsædshøst.

BEDEROER

Bedelusen (Aphis fabae) har i august måned været uden større

betydning. Allerede ved indgangen til august aftog bedelusene stærkt og var, stort set overalt i landet, nede på et meget lavt antal i midten af august.

Ferskenlusen (Myzus persicae). Forekomsten af ferskenlus ebbede også ud i de første dage af august de fleste steder i landet. Kaj N. Eriksen, Nykøbing Fl., skriver således, at både bede- og ferskenlusen døde af sig selv ret tidligt i år, allerede sidst i juli måned. I de lidt mere nordlige egne ebbede angrebene af ferskenlusen først ud i begyndelsen af august.

Bedefluen (Pegomyia hyoscyami). Angreb af bedefluens larve bedømmes i august måned som yderst svagt landet over. Fra Lolland-Falster skrives der dog om enkelte, kraftige angreb, primært på Falsters sydspids.

Bedeuglen (Dicestra trifolii) og kåluglen (Mamestra brassicae m.fl.) har i august måned optrådt ret talrigt i mange bederoemarker, hvor de har gnavet huller i bladene. I flere af markerne har bladkødet været totalt afribbet og kun bladstilkene har stået tilbage. Angrebet ebbede dog ud, da regnen begyndte at falde (Carl Aage Pedersen, Ålborg, N. J. Winge, Støvring, J. Kristensen, Skive, Erik Fredenslund, Kolind, Olaf Havsteen, Ærø, Hans Bertelsen, Nykøbing Sj. og Mads Kristensen, Roskilde).

KÁLROER, RAPS O.A. KORSBLOMSTREDE

Kållus (Brevicoryne brassicae) har i august måned været ret udbredt, men fortrinsvis med svage angreb. Søren Hansen, Stege, skriver således, at kållusene opformerede sig ret kraftigt på vårrapsmarkerne i det varme vejr i begyndelsen af

måneden, men at angrebet kom så sent at bekæmpelse skønnedes urentabel.

Bladribbesnudebillen (Ceutorrhynchus quadridens) har været meget udbredt i rapsmarkerne i den forløbne sommer. På adskillige vårrapsstængler har man kunnet se larvernes udgangshul ved bladfæsterne, og gennemskæres en sådan stængel, vil man se minegange fra de nu forsvundne larver. Olaf Havsteen, Ærø, skriver således, at der har været mange vårrapsmarker på Ærø, der har været angrebet af dette skadedyr, også på arealer hvor der aldrig før har været raps. Fra Vendsyssel er også rapporteret om angreb (Martin Andersen, Flauenskjold), og fra Sjælland skriver K. Egede, Haslev, om angreb i enkelte vårrapsmarker.

Kålbladhvepsen (Athalia rosae) har kun optrådt med enkelte ubetydelige angreb.

Kålmøllet (Plutella maculipennis) har i 1982 kun optrådt med få og fortrinsvis svage angreb. I 1981 forekom angreb af kålmøllet i meget stor udstrækning og med ret kraftige angreb. I 1982 er der kun set enkelte og yderst svage angreb.

Kålsommerfugle (Pieris brassicae og P. rapae) har optrådt med ret udbredte, men fortrinsvis svage angreb. Carl Aage Pedersen, Alborg, skriver, at der kun er angreb af kålsommerfugle af betydning i havekål. Svend Eg, Brande, skriver, at en enkelt landmand, der har udplantet kål i en roemark, næsten har fået kålen ædt totalt af kålsommerfuglenes larver. Erik E. Christensen, Løgumkloster, omtaler stærke angreb i hvidkål og kålroer.

Krusesygegalmyggen (Dasyneura brassicae) har optrådt ret udbredt, men fortrinsvis med svage angreb. Der synes dog at være en tendens til noget flere, kraftige angreb end i de nærmest foregående år. Jørgen Kristensen, Skive, skriver således, at der i år har været meget udbredte angreb i de korsblomstrede afgrøder. H. P. Nielsen, Bjerringbro, skriver, at hist og her kan der ses ret svage angreb og at skadedyret ikke har haft større betydning. N. O. Larsen, Frederikssund, skriver, at der i et par omsåede vårrapsmarker, altså sent sået, næsten var 100% angreb af krusesygegalmyggens larver.

Kålfluer (Delia brassicae og D. floralis). Angreb af kålfluens larver har i august måned været ret udbredt, dog fortrinsvis med svage angreb. N. J. Winge, Ålborg, skriver, at der i flere kålroemarker er set angreb, men at angrebet er meget svagt. Svend Eg, Brande, omtaler enkelte kålroemarker, som er meget stærkt angrebet, og fodring med de angrebne roer er nu påbegyndt, for derved at få nogen udnyttelse af roden før larverne æder dem helt. Fra Bornholm skriver Frits Christensen, at angreb af kålfluelarver har været særdeles kraftig i første halvdel af august i alle kålafgrøder, især i haverne, hvor angrebet har været helt ødelæggende.

Coloradobillen (Leptinotarsa decemlineata). Statens Plantetilsyn er i august måned blevet gjort bekendt med følgende 7 fund af coloradobiller: Den 14. og 15. august blev der fundet 2 biller på en strand ved Langeland. Den 16. blev der fundet 1 bille ved Brunddragene nær Rødby. Den 27. blev der fundet 1 bille på Stranden ved Falsled og 1 bille i en have i Marstal på Ærø. Den 18. blev der ligeledes fundet 1 bille i en have i Bagenkop på Langeland.

Ole Bagger

SYGDOMME OG SKADEDYR PÅ HAVEBRUGSPANTER

=====

Fysiogene sygdomme. Det varme og tørre vejr, som begyndte i juli forsatte godt en tredjedel ind i august måned og påvirkede mange kulturer. Vandingsudstyret havde i mange tilfælde ikke tilstrækkelig kapacitet til, at alle afgrøder kunne forsynes med tilstrækkeligt vand. Blandt de kulturer som særligt har været præget af forholdene kan nævnes; blomkål, hvor hoveddannelsen ikke har haft den sædvanlige standard. Gulerødder, hvor længdevæksten er standset for tidligt hvorved mulighederne for en større mængde grenede gulerødder forøges.

Rodsvampe (Pythium og Phytophthora) er en stadig svøbe for potteplanteproduktionen. Denne gruppe af svampe er til stadighed en trusel mod en vellykket kultur. Svampene findes almindeligt udbredt i alle jorde. De vil ved den mindste brist i en kultur have mulighed for at angribe rodsystemet, og dermed forhindre en sund vækst af planterne. Årsagen til en svigt i kulturen kan være mange det kan f.eks. være en kortvarig udtørring med deraf følgende højt ledningstal, som hurtigt vil kunne beskadige unge rødder, eller det, der næsten er modsætningen, at potteklumpen er for længe om at tørre tilpas ud, så rødderne kvæles.

Samme resultat er nået; et generende angreb af en af rodsvampene Pythium eller Phytophthora.

Kålskimmel (Peronospora brassicae) angrebene af denne sygdom gik i stå i løbet af måneden i hovedkålen; men i lave tætte kulturer som radis, forsatte angrebet med de typiske sorte overfladiske nekroser på knoldene.

Rosenmeldug (Sphaerotheca pannosa) volder stadig store problemer i roser til afskæring. Svampen har været begunstiget af årets specielle vejrforhold, hvor dagtemperaturerne i lange tider har ligget meget højt, medens luftfugtigheden om dagen var lav; har den om natten været meget høj.

Jordbærmeldug (Sphaerotheca macularis) kan findes med stærke angreb i jordbærstykker, specielt Zephyr, hvor der ikke er foretaget en bekæmpelse af svampesygdomme efter plukkeperi-oden. Så planterne nu står med de forpjuskede rødbrune blade.

Æbleskurv (Venturia Iaequalis) begyndte angrebene i frugttræerne tidligt; men i det varme tørre vejr har den ført en underordnet rolle. Det har alligevel været muligt at konstatere, at svampen stadig er aktiv, så med de rette betingelser for dens udvikling kan den hurtigt få afgørende betydning for æblehøstens kvalitet.

Sammeliget med 1981 er svampens betydning af mindre omfang i år; men dette forhold kan skyldes, at frugtavlerne efter sidste års erfaringer har været mere påpasselige med sprøjtning af frugttræerne, så mange angreb er slået ned i tide.

Væksthusspindemider (Tetranychus urticae) findes i mange kulturer. Skaderne spindemiderne forårsager er meget forskellig. For et svagt angreb på bladene i en agurkekultur er af underordnet betydning, medens et angreb af samme styrke i f.eks. roser til afskæring vil have meget stor indflydelse på rosernes kvalitet. Af samme grund vinder den biologiske bekæmpelse af spindemiderne frem i agurkerne. I roserne, hvor foruden blomsten også løvet har stor betydning for handelsproduktet, kan den biologiske bekæmpelse ikke slå til. I ribs og solbær har væksthusspindemiden anrettet store skader ved

sin sugning på bladene. Det har i enkelte tilfælde betydet, at buskene ved høst havde tabt de fleste af bladene.

En medvirkende årsag til det volsomme angreb kan muligvis hænge samme med et skift i de anvendte midler til meldugbekæmpelsen. Idet mange af de ældre meldugmidler også havde en effekt over for spindemider.

I månedens løb har der været et par udsendelser i TV med omtale af biologisk bekæmpelse af spindemider. Hvis antal forespørgelser om rovmider (Phytoseiulus persimilis) efter dem kan tages som udtryk for skadedyrets udbredelse og betydning, må spindemiden sandsynligvis udnævnes til hobbyvæksthusets mest betydende skadedyr.

Kålbladlus (Brevicoryne brassicae) har været begunstiget af det usædvanlige sommervejr, der er herved sket en meget stærk opformering af kållusene. Denne opformering med ødelagte blade til følge har ramt alle kålarterne. På dette forholdsvist tidlige tidspunkt er der meget stor forskel på, hvor alvorlig skaden vil blive.

Mange af bekæmpelsesmidlerne har tilsyneladende kun haft ringe effekt over for kållusene. Det er ikke muligt at afgøre hvilken eller hvilke faktorer, der har været afgørende for den manglende effekt. Der kan være mulighed for en indflydelse af de meget høje temperaturer, eller en begyndende resistensdannelse hos kållusen, samt anvendelse af en utilstrækkelig teknik ved udbringning af skadedyrsmidlet.

Den lille kålflue (Hylemya brassicae) har optrådt mange steder i store antal. Kinakål er en af de afgrøder, hvor den kan være en alvorlig skadevolder. Foruden beskadigelserne af rodstemmet er larverne meget tilbøjelige til at minere i bladribberne. Dette gnav ødelægger dels en stor del af bladene, dels åbner det vej for angreb af blødrådbakterier (Erwinia caroto-

vora), hvorved planterne kun bliver til en rådden masse.

Angrebsgraden af larver af den lille kålflue har vist sig at være temmelig afhængig af naboafgrøderne. Således er det set, at raps i nærheden af kinakål er en meget uheldig kombination.

Da raps ikke økonomisk kan bære en bekæmpelse af kålfluen, kan der i denne afgrøde ske en stærk opformering af fluerne, som i næste generation kan være tvunget til at opsøge stykker med kinakål med store skader til følge.

Glimmerbøsser (Meligetes aeneus) har tilsyneladende haft en meget kraftig opformering i rapsen, for i forbindelse med afblomstringen af denne afgrøde er billerne søgt videre i deres jagt på spiselige afgrøder. I blomkål er hovederne mange steder blevet helt ødelagte på grund af billernes raspen af det knap færdigdannede blomkålshoved. Planteskoler har også været hjem søgt af skadedyret, hvorved det urteagtige væv i nyvæksten er beskadiget, så planterne, bl.a. roser, er gået i stå. Ved kysterne er det flere steder i privathaver gået ud over alle mulige planter. Det forekommer at haveejere er ved at opgive at have f.eks. roser, da de ved invasion af glimmerbøsser bliver helt ødelagte.

Lars A. Hobolth

Statens
Planteavlsvforsøg

ISSN 0107-1319